

**Domstolens kendelse (Niende Afdeling) af 17. november 2021 –
Gómez del Moral Guasch**

(Sag C-655/20)

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 99 i Domstolens procesreglement – forbrugerbeskyttelse – direktiv 93/13/EØF – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – aftale om lån med pant i fast ejendom – variabel rentesats – referenceindeks for lån med pant i fast ejendom – den nationale rets kontrol af gennemsigtigheden – vurdering af, om kontraktvilkårene er urimelige – følgerne af en konstatering af ugyldighed – dom af 3. marts 2020, Gómez del Moral Guasch (C-125/18, EU:C:2020:138) – nye spørgsmål«

1. *Forbrugerbeskyttelse – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13 – aftale om lån med pant i fast ejendom med variabel rente – kontraktvilkår om begrænsning af denne rentesats' variabilitet – krav om gennemsigtighed – rækkevidde – bedømmelseskriterier*

(Rådets direktiv 93/13, art. 5)

(jf. præmis 29 og 32-34 samt konkl. 1)

2. *Forbrugerbeskyttelse – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13 – urimeligt kontraktvilkår i artikel 3's forstand – den nationale rets vurdering af den urimelige karakter – kriterier*

(Rådets direktiv 93/13, art. 3, stk. 1, art. 4, stk. 2, og art. 5)

(jf. præmis 36-39 og konkl. 2)

3. *Forbrugerbeskyttelse – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13 – konstatering af, at et vilkår er urimeligt – rækkevidde – aftale, der ikke kan opretholdes efter ophævelsen af de urimelige kontraktvilkår – den nationale rets forpligtelse til at tilbyde forbrugeren valget mellem en revision af aftalen ved at erstatte det vilkår, som anses for urimeligt, og en ophævelse af aftalen*

(Rådets direktiv 93/13, art. 6, stk. 1)

(jf. præmis 52 og konkl. 3)

4. *Forbrugerbeskyttelse – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13 – konstatering af, at et vilkår er urimeligt – rækkevidde – den nationale rets ændring af indholdet af et urimeligt vilkår – ikke tilladt – den nationale ret erstatter et urimeligt vilkår med en deklaratorisk national retsregel – lovligt*

(Rådets direktiv 93/13, art. 1, stk. 2, art. 6, stk. 1, og art. 7, stk. 1)

(jf. præmis 54 og 58 samt konkl. 4)

5. *Forbrugerbeskyttelse – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13 – konstatering af, at et vilkår er urimeligt – rækkevidde – aftale, der ikke kan opretholdes efter ophævelsen af de urimelige kontraktvilkår – ophævelse af denne aftale har særligt skadelige virkninger for forbrugeren – den nationale ret erstatter et urimeligt vilkår med en deklaratorisk national retsregel – lovligt*

(Rådets direktiv 93/13, art. 6, stk. 1)

(jf. præmis 63-66 og 68 samt konkl. 5)

Konklusion

- 1) Artikel 5 i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler og kravet om, at kontraktvilkår skal være gennemsigtige, skal i forbindelse med et lån med pant i fast ejendom fortolkes således, at de tillader, at den erhvervsdrivende ikke i en sådan aftale indsætter den fuldstændige definition af det referenceindeks, der anvendes ved beregningen af en variabel rentesats, eller ikke inden indgåelsen af denne aftale giver forbrugeren en informationsbrochure, der opsummerer dette indeks' tidligere udvikling, idet oplysningerne om det nævnte indeks indgår i en officiel publikation, forudsat at en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger – henset til de informationer, der er til rådighed for og tilgængelige for offentligheden, samt de informationer, som den erhvervsdrivende eventuelt har fremlagt – har været i stand til at forstå, hvordan måden til beregning af referenceindekset konkret fungerer, og dermed til på grundlag af klare og forståelige kriterier at vurdere, hvilke potentielt alvorlige økonomiske følger et sådant vilkår kan få for den pågældendes finansielle forpligtelser.
- 2) Artikel 3, stk. 1, artikel 4, stk. 2, og artikel 5 i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at når en national ret finder, at et kontraktvilkår angående fastsættelsen af måden til beregning af en variabel rentesats i en aftale om lån med pant i fast ejendom ikke er affattet klart og forståeligt som omhandlet i dette direktivs artikel 4, stk. 2, eller artikel 5, påhviler det denne ret at efterprøve, om dette vilkår er »urimeligt« som omhandlet i det nævnte direktivs artikel 3, stk. 1.
- 3) Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at denne bestemmelse pålægger den nationale ret at tilbyde forbrugeren valget mellem på den ene side en tilpasning af aftalen ved at erstatte et kontraktvilkår om fastsættelse af en variabel rentesats, der anses for at være urimeligt, med et kontraktvilkår, hvori der henvises til et lovbestemt deklaratorisk indeks, og på den anden side en annullation af aftalen om lån med pant i fast ejendom i dens helhed, hvis denne aftale ikke kan opretholdes uden dette vilkår.
- 4) Artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med dette direktivs artikel 1, stk. 2, skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for, at en national ret i

tilfælde af ugyldighed af et urimeligt kontraktvilkår, der fastsætter et referenceindeks for beregningen af de variable renter af et lån – under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i præmis 67 i dom af 3. marts 2020, Gómez del Moral Guasch (C-125/18, EU:C:2020:138) – erstatter dette indeks med et lovbestemt indeks, der finder anvendelse i mangel af aftale om andet mellem aftalens parter, når disse to indekser er fastsat ved en beregningsmåde på det samme kompleksitetsniveau, og når denne erstatning er foreskrevet i national ret i ubestridte tilfælde, hvor formålet er at opretholde balancen i ydelserne mellem parterne, forudsat at erstatningsindekset rent faktisk afspejler en deklatorisk bestemmelse i national ret.

- 5) Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at i en situation, hvor en aftale indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger ikke kan opretholdes efter ophævelsen af et urimeligt kontraktvilkår, og hvor en annulation af aftalen i dens helhed vil have særligt skadelige virkninger for forbrugeren, kan den nationale ret afhjælpe dette kontraktvilkårs ugyldighed ved at erstatte dette vilkår med en deklatorisk bestemmelse i national ret, idet anvendelsen af den sats, der følger af erstatningsindekset, skal ske på datoen for indgåelsen af aftalen.